

OPINA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național
editată de FUNDATIA „ROMÂNIA DE MÂINE”

DISCURSUL PRIMULUI-MINISTRU, MUGUR ISĂRESCU, PRIVIND PROIECTUL GUVERNAMENTAL AL STRATEGIEI ECONOMICE PE TERMEN MEDIU ȘI PROIECTUL BUGETULUI PE ANUL 2000 (2 FEBRUARIE 2000)

Mâine, (3 februarie 2000 n.n.), în ședința Guvernului, vom dezbaté două documente fundamentale pentru viitorul României: proiectul guvernamental al Strategiei economice pe termen mediu și proiectul Bugetului pe anul 2000. Ambele documente au fost analizate de Biroul Executiv al Guvernului.

Strategia economică pe termen mediu a României acoperă anii 2000–2004 și constituie, în fapt, o deschidere către un program de dezvoltare până în anii 2008–2010. Acest document asigură baza pentru începerea negocierilor cu Uniunea Europeană. În fond, însă, elaborarea unei astfel de strategii răspunde unor nevoi interne vitale ale României. O creștere economică durabilă și sănătoasă nu poate fi asigurată fără o gândire coerentă, concepută în succesiunea mai multor ani. Totodată, capitalul intern și străin primește un mesaj clar despre direcția în care se îndreaptă România, mesaj de natură să încurajeze investițiile necesare reluării creșterii economice.

Nu există nici un dubiu: societatea românească își dorește să meargă pe drumul integrării în Uniunea Europeană. Dar trebuie să respecte regulile și exigențele pe care ni le arată indicatele amplasate pe acest drum. Din cauză că ne-am abătur prea mult de la aceste reguli, o bună parte a populației țării are impresia că mergem într-o direcție greșită. Nu am greșit drumul, dar greșim frecvent în maniera prin care ne deplasăm pe acest drum.

PRIM-MINISTRU

Mugur Isărescu

(Continuare în pag. 4)

**SONDAJ
DE OPINIE**
efectuat de Institutul
de Sociologie și Opinie
Publică al Fundației
„România de Mâine”
(2-8 ianuarie 2000)

Paginile 2-8

„... E evident că sarcinile cu care tranzitioanea ne-a încărcat cu asupra de măsură ne dictează în mod serios de-a ne întoarce de pe calea greșită, de-a privi în mod mai lîmpede starea adevărată a țării, de-a judeca în mod mai lîmpede necesitatele ei”.

Mihai Eminescu

STAREA ADEVĂRATĂ A ȚĂRII

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

Președintele Fundației „România de Mâine”,

Director general al Institutului de Sociologie și Opinie Publică

O constatare adânc înrădăcinată în conștiința opiniei publice naționale este aceea că după istorica răsturnare social-politică din 1989, țara a intrat în al doilea deceniu de tranzitie fără ca primul deceniu să fi adus limpeziri strategice și împliniri socio-economice pe măsura valorilor proclamate ale democrației pluraliste, ale libertăților neîngădăite decât de legea dreptă, ale economiei real-performante, ca garanții și criterii ale afirmării și satisfacerii intereselor naționale majore, în contextul și condițiile înscrierii organice în modernitatea lumii de azi și de mâine.

Acest adevăr general este sistematic și periodic relevat și confirmat de recente sondaje de opinie inițiate și efectuate de către un mare număr de instituții și centre sociologice specializate, în rândul căror se înscrie, cu o experiență în plină desfășurare, și Institutul de Sociologie și Opinie Publică (ISOP) din cadrul Fundației „România de Mâine”. Între alte studii și cercetări specifice, ISOP a efectuat sondaje în perioadele 17-22 aprilie 1998, 14-19 aprilie 1999 și 2-8 ianuarie 2000. Rezultatele acestuia din urmă ajung să fie date publicității într-un context socio-economic și politic de relevanță națională, adică aproape simultan cu prezentarea publică de către premierul Mugur Isărescu a coordonatorilor sau schiței unei strategii economice pe termen mediu și a proiectului de BUGET pe anul 2000. În opinia noastră, coincidența dintre cele două evenimente socio-mediatice este semnificativă sub multe aspecte majore, unele dintre ele făcând obiectul considerenelor sau reflecțiilor care urmează.

Înainte de aceasta, am dorit să subliniem „profesiunea de credință” sau premisa de comportament științific ce călăuzește activitatea ISOP. În cadrul acestuia – ca de altfel, în cadrul mai general al Fundației „România de Mâine”, al Universității „Spiru Haret” –, întreaga activitate de cercetare și analiză socială sunt concepute și efectuate de către corpul profesoral, cercetători științifici și studenți, ca un proces complex, sistematic și eficient de

(Continuare în pag. 5)

SONDAJ DE OPINIE

efectuat de
Institutul de
Sociologie și
Opinie Publică
al Fundației
„România de Mâine”

(2-8 ianuarie 2000)

Institutul de Sociologie și Opinie Publică (ISOP), din cadrul Fundației „România de Mâine”, a realizat cel de-al treilea sondaj de opinie, în perioada 2-8 ianuarie 2000.

Pentru efectuarea sondajului au fost folosiți, ca operatori de teren, studenți ai Facultății de Sociologie-Psihologie a Universității „Spiru Haret”, în cadrul practicii de profil. Cercetarea s-a realizat pe un eșantion reprezentativ de 2000 de subiecți, în 84 de localități din toate județele țării. Eroarea calculată este de $\pm 3\%$.

Prezentăm, în acest număr al revistei, rezultatele obținute la cele mai semnificative întrebări din chestionar.

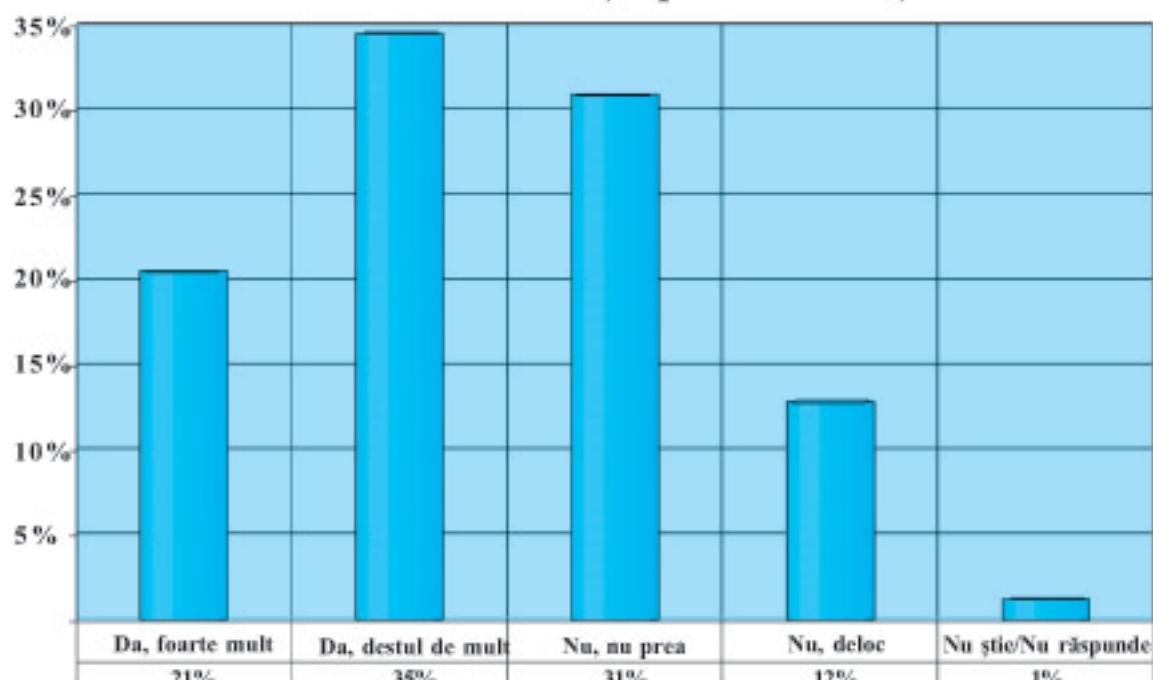
Facem mențiunea că, la întrebarea prin care se solicită opțiunea de vot a subiecților, rezultatele sunt formulate în două variante.

În prima, au fost luați în calcul toți subiecții (inclusiv cei care nu doresc să participe la vot, sau nu sunt încă hotărâți), iar în a doua, numai acei subiecți care și-au exprimat dorința de a participa la vot.

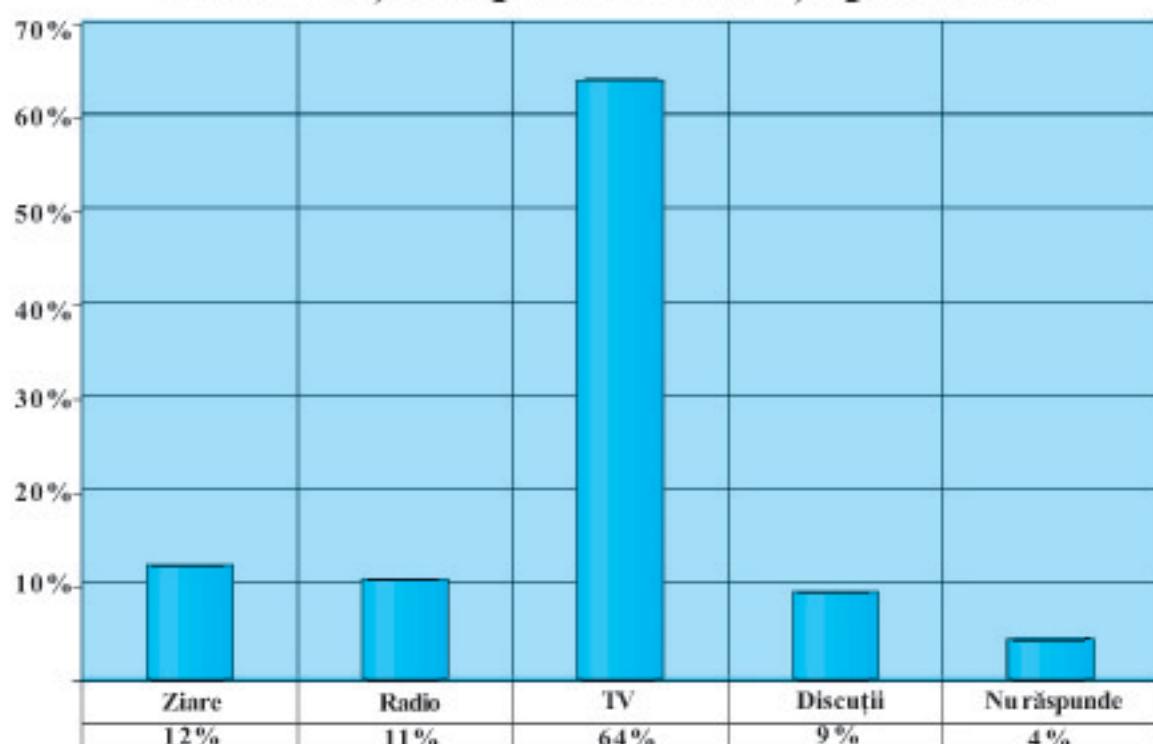
A intrat în practica Facultății de Sociologie-Psihologie angrenarea studenților în activități de cercetare. Au fost cercetate sute de sate în cadrul lucrărilor de diplomă sau în cadrul contractelor de cercetare, făcute în catedre. De asemenea, au fost cercetate un număr însemnat de întreprinderi.

Referitor la sondajele de opinie, trebuie menționat că suntem la al 3-lea și că rolul lor a apărut limpede în formarea studenților: ca alcătuitori de chestionare, operatori de teren și ca prilej de cunoaștere aprofundată a realităților românești, sociale și politice.

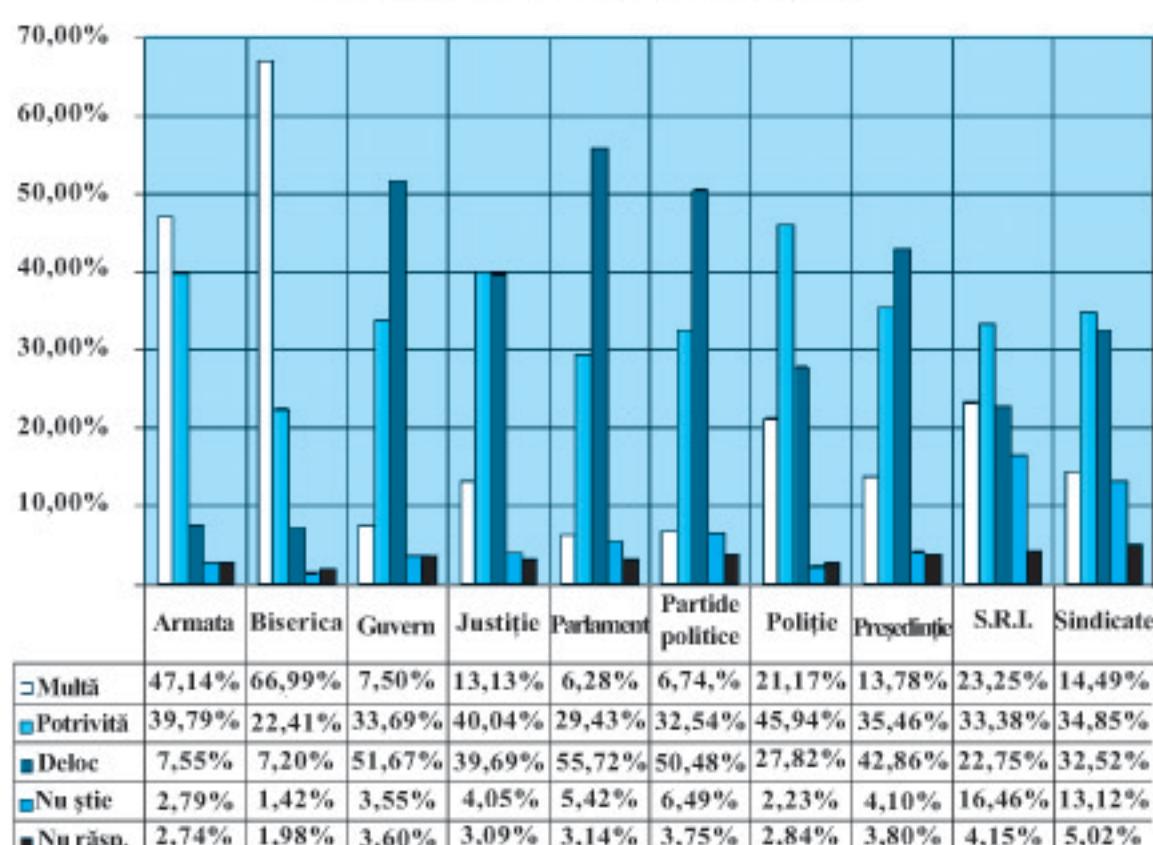
Vă interesează viața politică a țării?

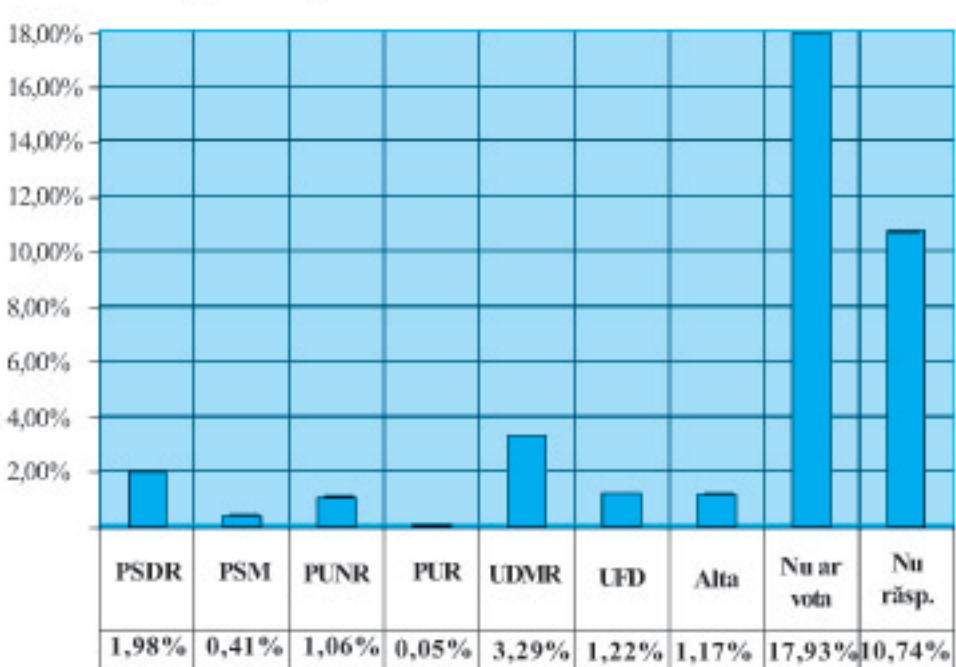
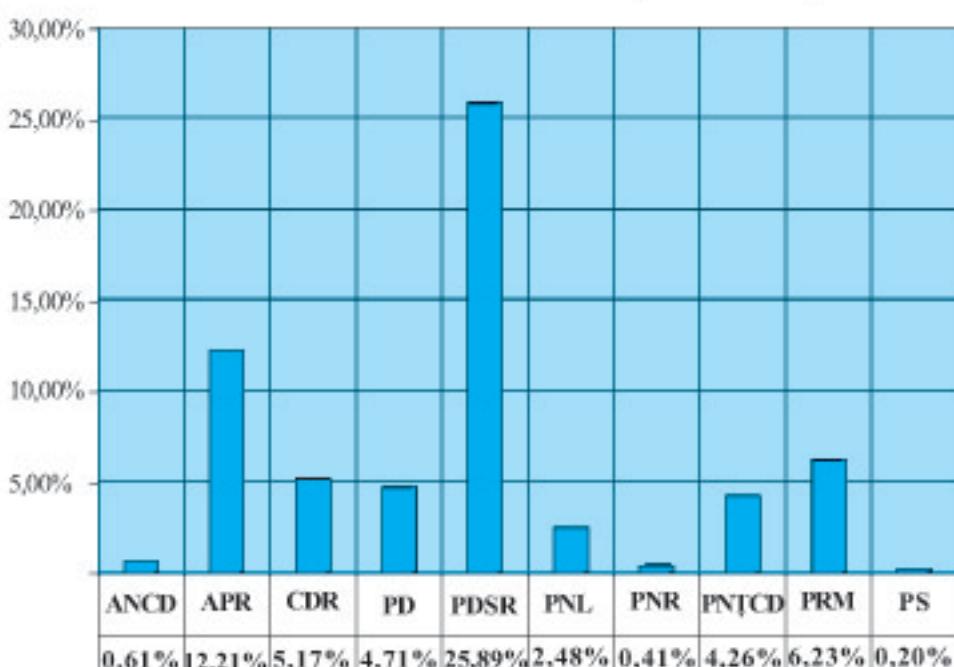
Care este principala dumneavoastră sursă de informații cu privire la viața politică?

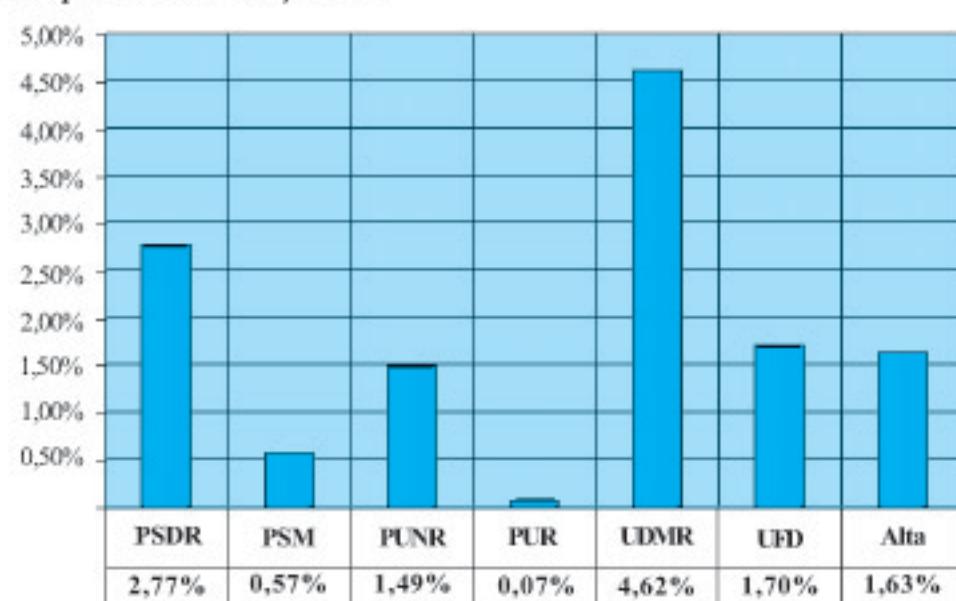
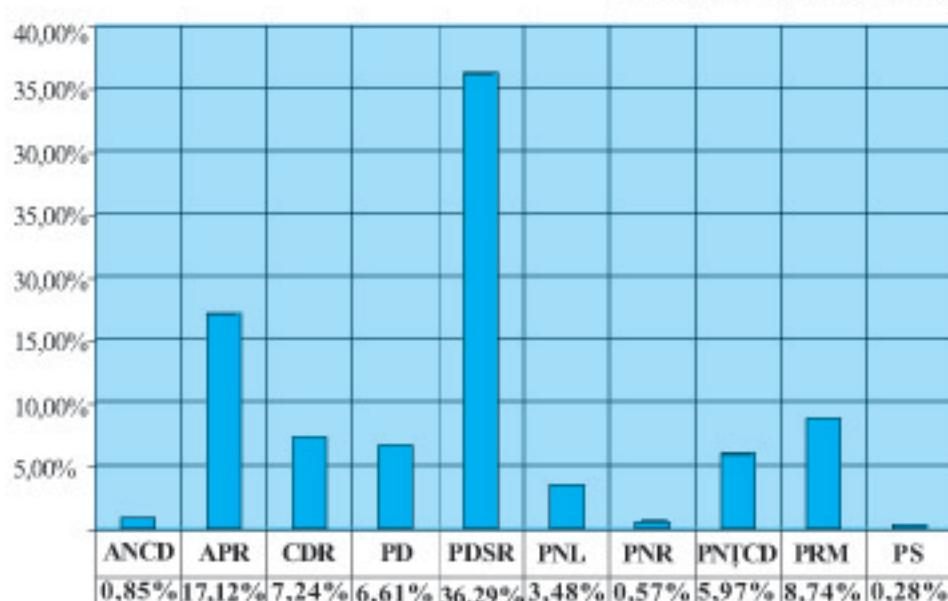
Câtă încredere aveți în următoarele instituții?

Dacă în următoarele două săptămâni ar avea loc alegeri anticipate, cu care din informațiunile politice de mai jos ați vota?*

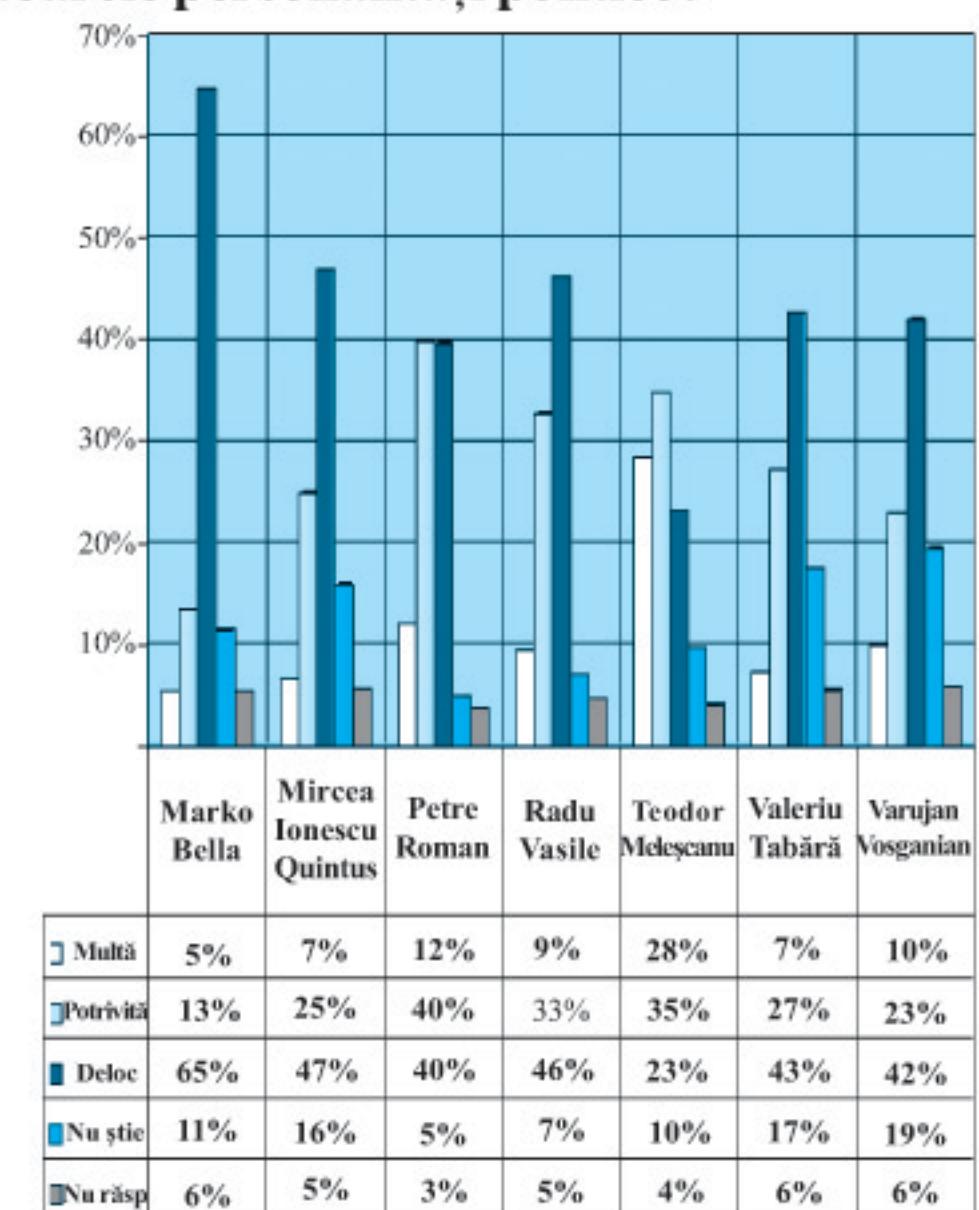
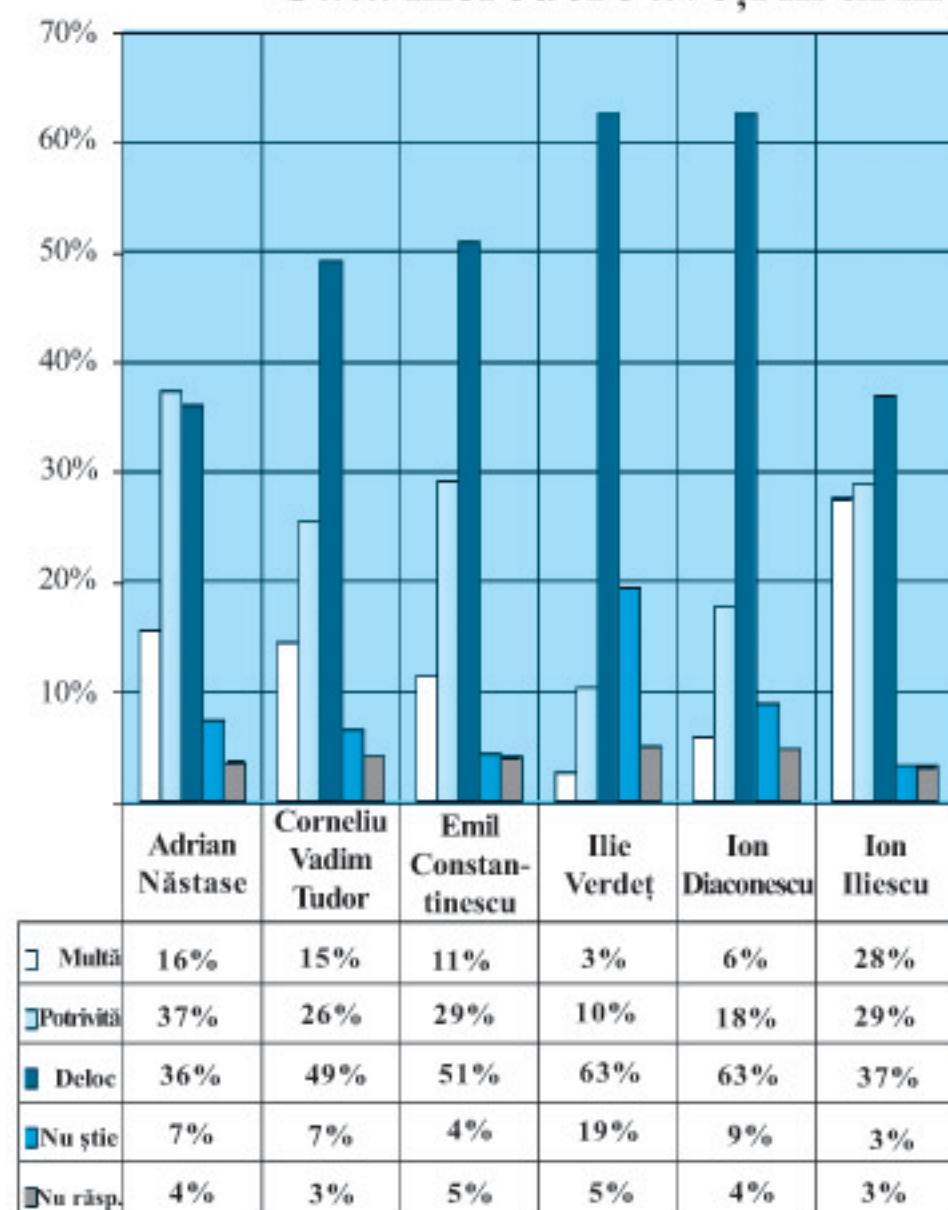

* Procentul a fost calculat prin raportare la total eșantion

* Procentul a fost calculat prin raportare la total populație care și-a exprimat intenția de a vota

Câtă încredere aveți în următoarele personalități politice?

DISCURSUL PRIMULUI-MINISTRU, MUGUR ISĂRESCU, PRIVIND PROIECTUL GUVERNAMENTAL AL STRATEGIEI ECONOMICE PE TERMEN MEDIU ȘI PROIECTUL BUGETULUI PE ANUL 2000

(2 FEBRUARIE 2000)

(Continuare din pag. I)

Nu are nici un sens să mai aşteptăm minuni economice picante din cer. Ele nu vor veni, paraşutate, nici de la americani, nici de la europeni. Miracolul economic putem să-l făurim noi, cu abnegație și ceva răbdare. Trebuie să tragem de noi, să ne schimbăm mentalitățile conservatoare și să ne concentrăm asupra căilor care conduc cu adevărat la dezvoltare economică și bunăstare.

Strategia pe termen mediu are în vedere, pentru a asigura creșterea durabilă a economiei românești, măsuri cu efecte sigure: întărirea disciplinei financiare în sectoarele publice și private, remunerarea corectă a muncii și un mediu de afaceri atractiv. În acest context, am convingerea că fondurile străine, în principal de la comunitățile europene, vor intra eficient în România, în cantități apreciabile, de natură să antreneze expansiunea investițiilor și un ritm al creșterii economice de 6-7 la sută pe an. Produsul intern brut pe locuitor, raportat la paritatea puterii de cumpărare, va urca de la nivelul actual, de cca 3.500 de dolari pe locuitor, la peste 10.000 de dolari pe locuitor spre finele deceniului, concomitent cu stabilitatea cursului leului și apropierea acestuia de paritatea puterii de cumpărare, ca efect al unor intrări fluente și substanțiale de capitaluri externe.

Cercul vicios în care ne zbatem în prezent – cădere economică, deficite externe, inflație, sărăcie – se poate transforma pe această cale într-un cerc virtuozi al creșterii economice neinflaționiste și al bunăstării. România n-ar fi un caz singular. În urmă cu nu mulți ani, țări ca Portugalia, Spania sau Grecia au cunoscut procese similare în perioada integrării lor europene. Un asemenea țări, pentru care merită să ne luptăm, ne va smulge din tentația de a împărti în tensiune și ură sărăcia și ne va invăța să împărtim bogăția.

Fără îndoială că integrarea economiei românești în Uniunea Europeană va avea și momente durerioase. În anii '70 - '80, cu deosebire, economia noastră s-a dezvoltat extensiv, cu față spre o lume care deja începea să nu mai existe. Acum, lumea pentru care o bună parte din întreprinderile românești au fost create nu mai există deloc. E doar istorie. Știu că în jurul unor dosare ca agricultura,

siderurgia, industria grea, petrochimia vor fi dezbatările cele mai aprinse, cele mai grele. Dar nu putem continua să rămânem cu față la trecut. Vom avea de luat decizii cu un profund impact social, pe care însă nu le mai putem ocoli. La unele sectoare din economie vom fi nevoiți să renunțăm. Pe altele le vom dezvolta. Hotărâtoare vor fi semnalele pieței, dar și deciziile guvernamentale, dependente de exigențele integrării europene și de resursele de care dispunem.

Drăguirea resurselor trebuie să devină marea noastră grijă. Țările bogate au ajuns la un nivel ridicat de bunăstare pentru că au învățat să-și gospodărească binele resursele. Vom învăța și noi această lecție.

Cum vom ajunge acolo? În primul rând prin schimbarea mentalităților. Desigur, nu-i deloc ușor pentru o societate să-și înfrângă reflexele, obiceiurile, conservatorismul. În trecut, ca să nu forțăm schimbarea, am sacrificat dezvoltarea țării. Ne-am lăsat domnași de risipă, de delăsare, de birocrație. Nu mai putem amâna unele măsuri hotărâte, prin care să sacrificăm, de această dată, risipa, delăsarea, superficialitatea, lipsa de angajament în asumarea răspunderilor.

Chiar din acest moment, prin proiectul bugetului pe anul 2000, vom reduce substanțial birocrația. Normal, începem cu aparatul propriu al Guvernului. În cursul acestei săptămâni, vom înjumătăți aparatul funcționăresc și vom reduce substanțial cheltuielile administrative cu automobile, telefoane, faxuri, diurne, protocol. Aceste lucruri par minore, dar adunate la nivelul țării sunt mai mult decât semnificative. Sper că foarte repede se va înțelege că sunt serios în ceea ce spun și că astfel de măsuri se vor propaga mai departe, pe verticală și orizontală, la ministere, prefecturi, primării. Nu e admisibil ca, în timp ce veniturile bugetare suportă importante constrângeri, costurile întreținerii birocrației să urce fără noimă.

Birocrația a umflat aparatul funcționăresc. Nu numai investitorii, care vor să construiască ceva în această țară, dar și cetățenii obișnuiați sunt purtați, nedrept și hain, pe la tot felul de ghișee. A proliferat corupția aprobărilor, s-au inventat avize peste avize, fiscal și-a pierdut orice rol de stimulare economică și blochează liberă inițiativă. Acest aparat biocratic va fi

redus, simplificat și eficientizat. Trebuie să facem dovada că suntem responsabili în cheltuirea banilor publici. Guvernul nu va proba niciodată că este în stare să ia măsuri clare și coerente de reformă, pentru a aloca cum trebuie resursele limitate de care dispune țara, dacă nu și va face ordine în propria ogradă, pominind de la drăguirea alocărilor pentru aparatul funcționăresc, central și local.

Reducerea cheltuielilor administrației constituie numai o parte a inițiatiilor pe care le însumeză bugetul din acest an. Dar despre acest aspect vom vorbi la timpul potrivit, o dată cu prezentarea bugetului în Parlament.

Nu întâmplător, *Strategia economică pe termen mediu* este prezentată împreună cu *Bugetul pe anul 2000*. Proiectul Bugetului indică surse de finanțare a multora dintre proiectele cuprinse în programul dezvoltării țării pe termen mediu. Potrivit legii, vom prezenta Parlamentului un buget pentru un an. În să precizez, însă, că bugetul din acest an se încadrează într-un program de perspectivă, logic și unitar, ce exprimă o concepție de construcție bugetară pe mai mulți ani. Filosofia construcției bugetare pe toată această perioadă, de la dimensionarea cheltuielilor în funcție de venituri până la sursele de finanțare pe care le putem asigura, o constituie raționalitatea. Nu ne mai putem permite să avem deficită bugetare mai mari de 3 la sută din produsul intern brut – limită maximă acceptată de Uniunea Europeană.

Strategia economică a României nu este însă un document scris al Guvernului. Aceasta este numai începutul. Negocierile pentru integrarea europeană presupun un examen al întregii societăți românești. Strategia finală, ca proiect deschis, va fi o operă comună, la cărei înfăptuire participă reprezentanți desemnați de partide, din coaliția de guvernare și din opoziție, sindicate, patronate, organizații neguvernamentale, culte, foruri civice. La acest proiect deschis își vor spune cuvântul personalități ale vieții publice românești. Împreună, reprezentanții autorităților statului și ai societății civile, vom realiza strategia dezvoltării României în viitor ca document consensual, care ar putea fi baza unui pact de solidaritate socială.

Guvernul va asigura manageriatul dezbatării și formulării unui asemenea document final. În urma consultărilor cu partidele politice și cu Președintele României, am stabilit următorul calendar: la 15 februarie, Strategia va fi deja conturată; la 15 martie va fi gata forma ce va fi prezentată Comisiei Europene; la 15 mai, întregul proces va fi încheiat.

Am stabilit, de asemenea, să organizăm o amplă dezbatere la Snagov, începând de săptămâna viitoare, în cadrul unei Comisii de fundamentare a Strategiei, cu participarea partidelor politice, sindicatelor, patronatelor și a societății civile. Comisia va lucra sub coprezidenția Primului Ministrului al României și a domnului academician Tudorel Postolache. Fac precizarea că academicianul Postolache, bun cunoșător al problematicii integrării, este președintele grupului de economisti români care, sub auspiciile Academiei, a elaborat un complex de studii privind starea economiei românești.

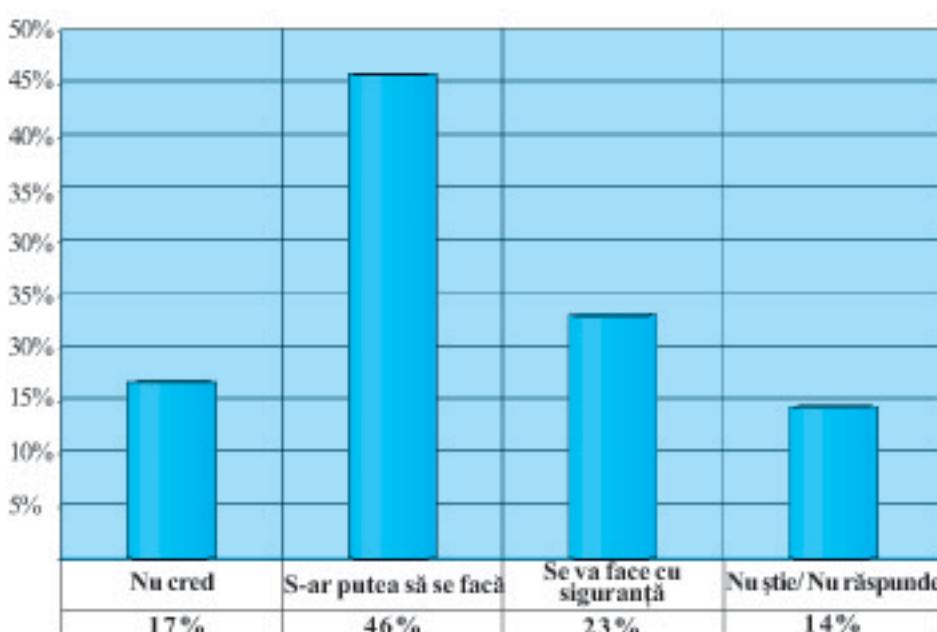
Trei factori favorizează buna pregătire a examenului integrării europene. Am stabilit un mod de lucru, al căruia program s-a conturat în timpul discuțiilor cu partidele politice, și cu instituțiile ale societății civile și cu Președintele României. Totodată, există acordul larg al tuturor forțelor societății față de obiectivele stabilită de Uniunea Europeană, în vederea integrării. În fine, menționez șansa de a nu pleca de la zero. La Academia Română, în institutele de cercetări economice, în universități, în ministere, la sindicate, bănci, foruri civice, partide politice există importante studii strategice privind dezvoltarea economică a României. Acum, întreprindem un efort de a le valorifica, de a le introduce în conceptul dezvoltării sociale transparente.

Strategia economică pe termen mediu va fi o bază solidă pentru o linie continuă a actului de guvernare, care să nu sufere modificări de direcție cauzate de dinamica electorală sau de eventualele remanieri ori schimbări de guverne. Obiectivele pe care le fundamentalăm acum, împreună, au la bază și un program compact de asistență tehnică și financiară stabilit prin acorduri cu Uniunea Europeană, Națiunile Unite, organismele financiare internaționale, dar și angajamentul nostru de a asigura maximă transparență în utilizarea acestor fonduri.

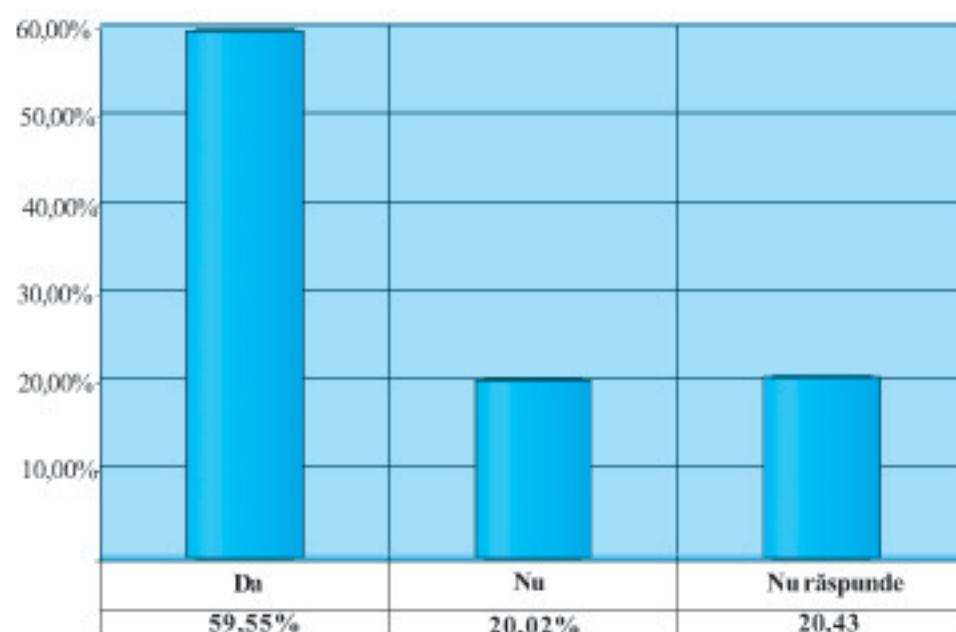
România se va putea astfel prezenta la Bruxelles cu o strategie care, departe de a fi rodul unor colective restrâns de lucru, va exprima voîntă întregii societăți românești.

SONDAJ DE OPINIE

**Credeti
că se va face reformă în România?**

**Considerati că sprijinul oferit de Occident
României este de folos sau nu?**

(Continuare din pag. 1)

Este, astfel, proiectată strategia dezvoltării pentru **întreg deceniul al doilea al tranzitiei**, ca și pentru **realizarea dezideratelor integrării europene**. Acestea sunt „**nevoi interne vitale ale României**”, dar trebuie să se seamă, în modul cel mai pragmatic cu putință, că „România nu va fi cu adevărat o țară europeană atât timp cât va cocolosi o economie ineficientă, care produce inflație, pierderi, arierate, deficite sau o birocratie umflată artificial, mare consumatoare de cheltuieli bugetare și creatoare de obstacole nu numai pentru investitorii, dar și pentru cetățeanul obișnuit”.

Credem că acestei concluzii avertisment, destinate în primul rând forțelor și organismelor cu funcție și vocație de decizie, de configurare a unei strategii realiste, îi putem alătura, firesc și curajos, o alta, care vizează comportamentul managerial, inclusiv de natură politică, precum și mentalitățile atât de păgubos exprimate sau practice până acum: „nu are nici un sens să mai așteptăm minuni economice picante din cer. Ele nu vor veni, parașutate, nici de la americani, nici de la europeni. Miracolul economic putem să-l făurim noi, cu abnegație și răbdare. Trebuie să tragem de noi, să ne schimbăm mentalitățile conservatoare și să ne concentrăm asupra căilor care conduc cu adevărat la dezvoltare economică și bunăstare”.

Nu este deloc forțat a spune că vom regăsi asemenea idei, opțiuni și aprecieri sau evaluări critice constructive – desigur, altfel exprimate – în rezultatele recentului nostru sondaj de opinie. În acest sens, semnalăm mai înainte coincidența semnificativă dintre cele două evenimente socio-mediatice: discursul premierului și sondajul ISOP.

Astfel, potrivit sondajului și luând în discuție problematica socio-economică (vom vedea însă că se impune atenției și cea politică) 69% dintre cetățenii intervievați la începutul acestui an consideră că **reforma este posibilă și necesară** (23% apreciază că „se va face cu siguranță”, iar 46% că „s-ar putea să se facă”).

În privința domeniului care „ar trebui sprijinit, în primul rând, pentru ca România să iasă rapid din criză” eșantionul, reprezentativ național, care a făcut obiectul cercetării, distribuie prioritățile într-o ordine preferențială care, în genere, după opinia noastră, concordă cu **posibilitățile, resursele și nevoile actuale ale țării**: agricultura (43,74%), industria (18,82%), turismul (7,07%), învățământul (5,85%), sectorul finanțier-bancar (5,39%). Dincolo, însă, de procente și opțiuni rezultă implicit că subiecții sunt preocupați, pe de o parte, de **starea de criză**, iar, pe de altă parte, de **necesitatea ieșirii rapide din această stare evasivă generală la începutul anului 2000**. În altă ordine de idei, aproape 60% dintre cei intervievați consideră că sprijinul Occidentului „este de folos” țării pentru depășirea situației critice actuale.

Deschisând alte secvențe sau întrebări ale sondajului din ianuarie 2000 este de reflectat asupra faptului ce ar trebui să fie îngrijorător din punct de vedere politic și social, la nivel național, că **gradul de incredere în unele instituții-pilon sau pivot al societății** se situează, pentru acestea, la alarmante „cote de avarie”. În mod concret nu au „**de loc**” incredere: 55,72% în Parlament, 51,67% în Guvern, 50,48% în partide politice, pentru a menționa numai instituțiile care sunt „văzute negativ” de peste jumătate din eșantion. Iar aceasta în condițiile „pozitive” în care 56% dintre subiecți (prin extrapolare sociometrică, dintre cetățeni) se „interesează, în general”, de „viața politică a țării” și numai 12% nu sunt „de loc” interesați în acest domeniu atât de „celotitor”, acum, al societății românești”. Desigur, sondajul relevă și cote incurajatoare de incredere în diverse instituții fundamentale ale societății, ale democrației, inclusiv în cele politice, dar putem interpreta că indicele mărit de neincredere este

rezultanta prea multor eșecuri și promisiuni electorale neonorate, a incoerenței legislative, a faptului că „birocracia a umflat aparatul funcționaresc”, investitorii și cetățenii obișnuiți fiind „purtăji nedrept și hain, pe la tot felul de ghișee”. Pe acest fundal, „a proliferat corupția aprobărilor, s-au inventat avize peste avize”, iar „fiscul și-a pierdut orice fel de stimulare economică și blochează libera inițiativă”. Venind din partea unui economist de carieră, manager financiar independent, a experimentatului guvernator timp de zece ani al B.N.R., aceste constatări întrunesc **autoritatea, seriozitatea și avertismențul adevărului incontestabil, fără recunoașterea căruia țara și liderii politici nu se pot apuca temeinic de lucru**.

Întâlnirea mediatică publicistică dintre un sondaj de opinie și discursul programatic al premierului Isărescu (repetăm, un șef de

demagogie unora dintre ele îndreptășesc o opinie mai generală, regăsibila și în răspunsurile la chestionarele recentului sondaj ISOP. Reflectând asupra acestei realități, am putea să ne întrebăm asemenea istoricului, sociologului și filozofului care a fost P.P. Negulescu, „asupra cui cade răspunderea stării de spirit care a provocat aceste frâmantări pătimășe”. El observă, în deceniul al doilea al secolului care se încheie, că „cetățenii dezinteresați” care „nu așteaptă de la rivalitățile dintre partide decât binele public se întrebă în fața răului general ce ia proporții din ce în ce mai mari, ce voiesc, la urma urmei, aceste partide care fac atât zgromot și atât de puțină treabă, și dacă n-ar fi mai de folos să ne lipsim de ele, dacă n-ar fi mai profitabil ca oamenii cinstiți să se adune, fără nici o

reflexelor „condiționate” ale politicanismului și corupției.

Trecerea hotărâtă la un curs nou, al restrucțuirii reale și funcționării eficiente, performante a economiei, pregătirile și desfășurarea negocierilor pentru integrarea europeană aduc societatea românească în fața unui **examen complex și dificil**. Leția istorică ce trebuie parcursă și învățată că mai repede – aşa cum sugerează pe bună dreptate premierul – este înțelegerea necesității ca strategia pentru viitorul imediat să fie „o operă comună, la a cărei înfăptuire participă reprezentanți desemnați de partide, din coaliția de guvernare și din opoziție, sindicate, patronate, organizații neguvernamentale, culte, foruri civice”, încât, „împreună, reprezentanții autoritatilor statului și ai societății civile, vom realiza strategia dezvoltării României în viitor, ca document **consensual**, care ar putea fi baza unui **pact de solidaritate socială**”. (s.n. A.B.).

În opinia noastră, în spiritul dezbatelor și confruntărilor de idei promovate de Fundația „România de Mâine” și instituțiile sale de învățământ, educație și cercetare, această orientare este una constructivă, fertilă, garanție și condiție a depășirii cu forțe unite, în continuitate și stabilitate, a stării critice, de criză care – să nu temem a recunoaște – pândește și al doilea deceniu de tranzitie.

În același timp, este de subliniat însemnatatea principală a tezei că strategia economică pe termen mediu, conceptul și practica efectivă a dezvoltării sociale transparente pot pune temei solid unui **curs funcțional și fluent al actului de guvernare**, „care să nu sufere modificări de direcție cauzate de dinamica electorală sau de eventualele remanieri și schimbări de guverne”. Așa cum arată practica de până acum, asemenea sincopă întrerup politicii anterioare, aduc nesiguranță mediului de afaceri.

În legătură cu asemenea aspecte, frecvent întâlnite în primul deceniu de tranzitie, considerăm că **sondajele de opinie, diagnozele și prognozele sociologice sunt și pot fi – dacă se ține seama de ele – de un real folos în adoptarea și, la nevoie, corectarea deciziilor politice cu impact social, fie ele guvernamentale, fie ale unor partide, alianțe sau structuri ale societății civile**. Receptarea corectă, cu un indice sporit de credibilitate și în spirit analitic, eliberat de prejudecăți, a concluziilor cercetării socio-economice, este de natură a contribui la apropierea de realitate a strategiilor reformei, evitându-se poziția „atotăutoare”, orgolioasă și egocentrică a celor chemați, într-un fel sau altul, să conducă, să decidă. Să ne amintim că, la vremea lui, Dimitrie Gusti avertiza că, în conducerea socială, autoizolarea și ignorarea opiniei altora sunt contraproductive, încât trebuie să existe mereu un acord, o concordanță bine sincronizată între „țara reală” și „țara legală”, cum se exprima marele sociolog.

În încheiere, reflectând la constatările sondajului de opinie și opiniile transalte ale premierului am putea conchide, invocând, din nou, cuvintele lui Eminescu, din secolul al XIX-lea, că „e evident că sarcinile cu care tranzită ne-a încărcat cu asupra de măsură ne dictează în mod serios de-a ne întoarce de pe calea greșită, de-a privi în mod mai lăptăușită a țării, de-a judeca în mod mai lăptăușită a țării”.

Așadar, premisele constructive ale viitorului imediat și soluțiile actuale pentru tranzitie post-socialistă sunt condiționate de cunoașterea, recunoașterea și îndreptarea stării adevărate a țării.

* Nu este lipsit de semnificație că sondajul de opinie din 14-19 aprilie 1999 al ISOP constată că 62% din subiecții de atunci erau interesați de politică și doar 8% total dezinteresați, iar parlamentul, guvernul și partidele politice „întrunesc” cote și mai alarmante de neincredere, respectiv: 59,15%, 56,08% și 53,46%.

¹ P.P. Negulescu, Partidele politice, Editura Garamond, 1994, p. 39

STAREA ADEVĂRATĂ A ȚĂRII

guvern nelinregimentat politic, dar chemat să armonizeze ministeriale unei coaliiții eterogene doctrinar-ideologice) pune în lumină, cu deosebită acuitate și, poate, **pentru prima dată după decembrie '89, condițiile obiective și dificultățile ieșirii din criză, intrările, mai curând sau mai târziu, în normalitate, alinierii și integrării la instituțiile și, în esență, la performanțele mereu în ascensiune ale Uniunii Europene, ale lumii contemporane, în general**.

Din această perspectivă, în timp ce premierul caută și propune, în mod logic și rațional, pornind de la interesele generale majore ale națiunii, **consensul, reunirea forțelor și eforturilor**, sondajul ISOP, asemenei oricărui altora, constată **dispersarea, divizarea** subiecților (cetățenilor) pe partide sau alianțe de partide, preferințele de vot – ca expresie a libertății de conștiință și de opinie – fiind împărțite aparent „enigmatic” și oscilant, dar nu inexplicabil între multele partide de pe eșicierul politic. Este oglinda în mișcare a pluralismului și diversității de interes și opțiuni, vieții politice a tranzitiei fiind-i caracteristică, metaforic vorbind, o abundantă „ploaie infertilă” de partide politice, cu sau fără doctrină. Fapt este că după mai multe „turniruri” electorale și câteva noi experiențe de guvernare, trecând și examenul alternanței la putere, pluralismul partidelor politice este, cum constată oricine, o realitate în continuă mișcare și reașezare, sistemul partidist românesc fiind, totuși, supradimensionat, nefuncțional, mai ales datorită preponderenței orgoliilor, intoleranței și fugii de compromis principal „în numele interesului național”, adesea subordonat intereselor de partid.

Racile bine cunoscute ale tranzitiei, proliferarea fără motivații sociale a partidelor politice și, mai ales, spectacolul

preocupare de partid și să ia în mână conducerea statului”.¹

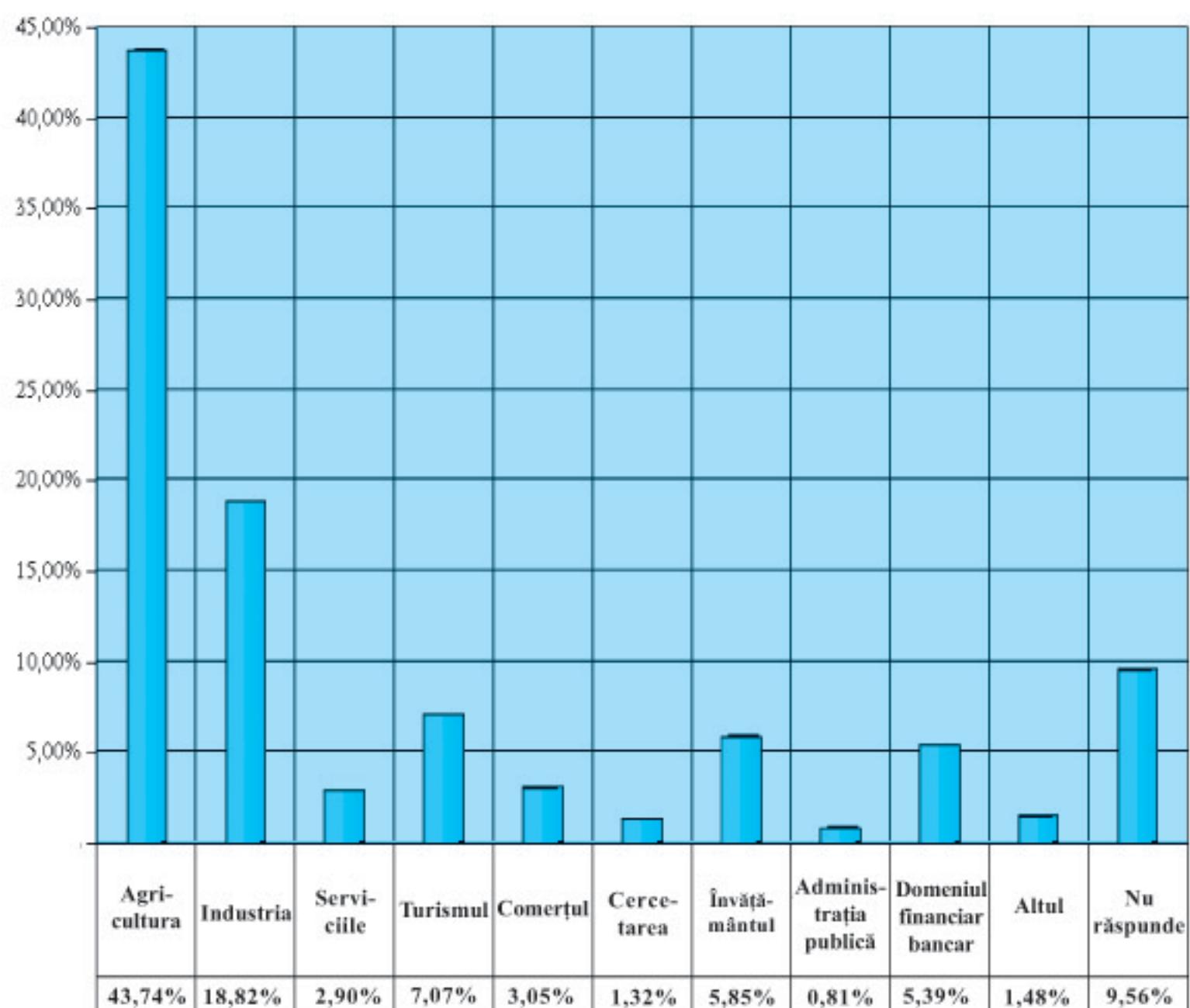
În ce ne privește, despărțindu-ne întreacă de ideea lui P.P. Negulescu și ținând seama de evoluția istorică, de afirmarea partidismului ca fenomen social, de condițiile noi ale activizării prin societatea civilă a unor largi categorii ale populației, ne preocupăm de reluarea și activizarea a ceea ce am creat, în anul 1996, și anume **Alianța Națională pentru România de Mâine**.

Se poate, astfel, afirma că una din problemele majore de rezolvat în cel de-al doilea deceniu de tranzitie este aceea a așezării mai raționale, pe baza noilor transformări și restrucțuri sociale, și funcționării în cooperare, în structuri logice constituite a sistemului pluripartidist și structurilor organizate ale societății civile. O etapă absolut necesară pe acest drum o constituie **perfecționarea sistemului electoral și trecerea căt mai operativă de la scrutinul de liste globale și depersonalizate, adică sub „scutul” escamotării răspunderii politice și cultivării spiritului clientelar, la votul uninominal, stimulator al promovării competenței și realiei reprezentativității democratice**. Actuala dispersare și divizare a forțelor politice, absența dialogului constructiv al acestora, perceperea cronată și unilaterală a raporturilor putere-opozitie, tratate aproape numai prin prisma adversității sunt o piedică în calea perfecționării și maturizării vieții democratice.

În această direcție, care privește nu o zonă marginală, ci una centrală a societății moderne, ca și în direcția accelerării reformelor, pentru a ieși – cum se exprimă premierul, situat deasupra patimilor politice – din cercul vicios în care ne zbatem în prezent, este nevoie de schimbarea mentalităților, de înfrângerea

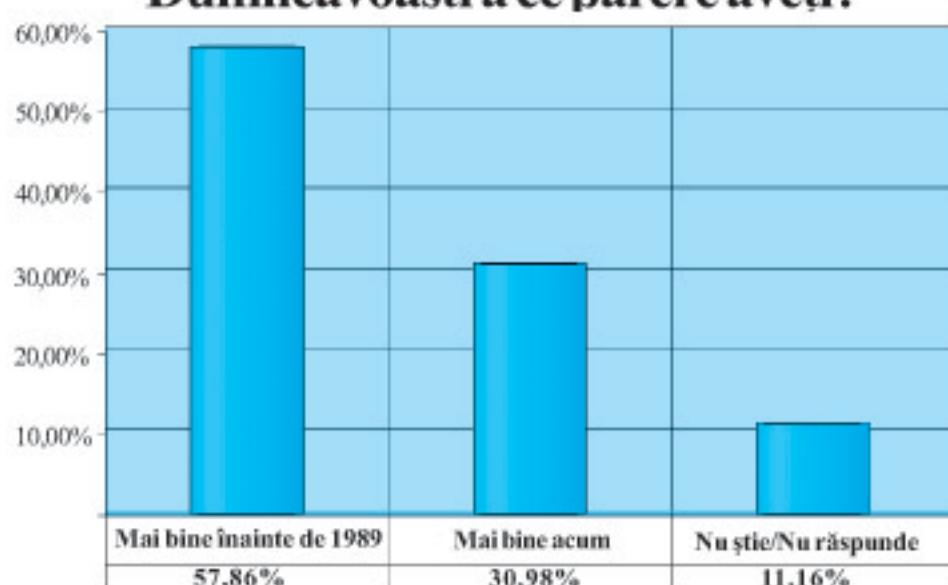
SONDAJ DE OPINIE

Ce domeniu credeți că ar trebui sprijinit, în primul rând, pentru ca România să iasă rapid din criză?

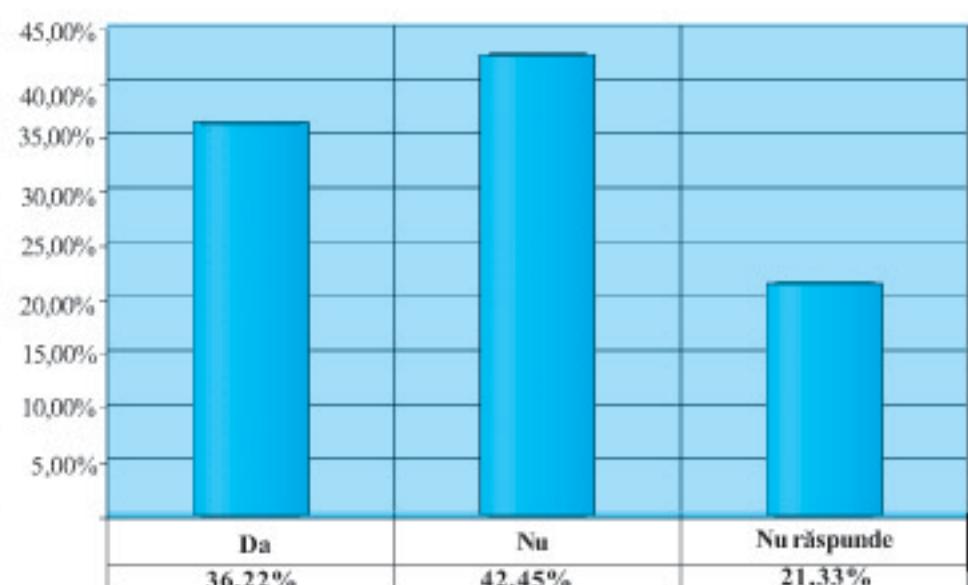

Unii oameni spun că se trăia mai bine înainte de 1989, iar alții spun că se trăiește mai bine acum.

Dumneavoastră ce părere aveți?

Considerați că mișcările sindicale pot ameliora evoluția economică a țării?

Abonați-vă la revista „Opinia națională”!

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei

Revista se poate procura prin abonament la toate oficile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

**REVISTA
OPINIA
națională**

Director:
Prof.univ.dr.
Aurelian BONDREA

Revista se poate procura prin abonament la toate oficile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei. De asemenea, solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plată prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 2511.1/rol-B.C.R.-Sucursala Unirea

ISSN 1221-4019

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI

TIPOGRAFIA

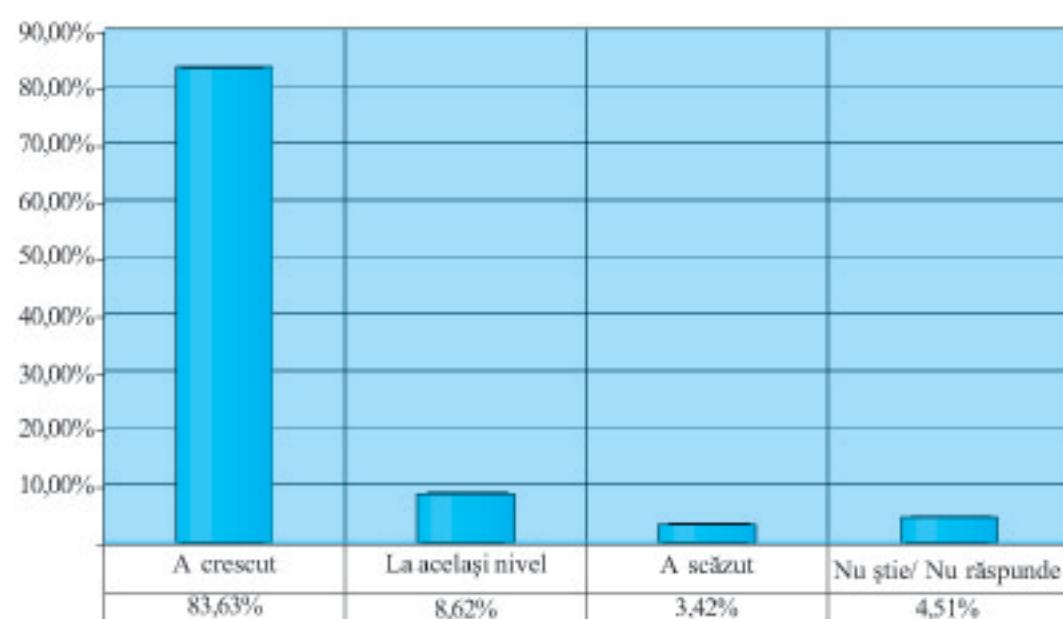
FUNDАȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, Telefon: 330.40.40/interior 182
Revista OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficial de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

SONDAJ DE OPINIE

Credeti că:

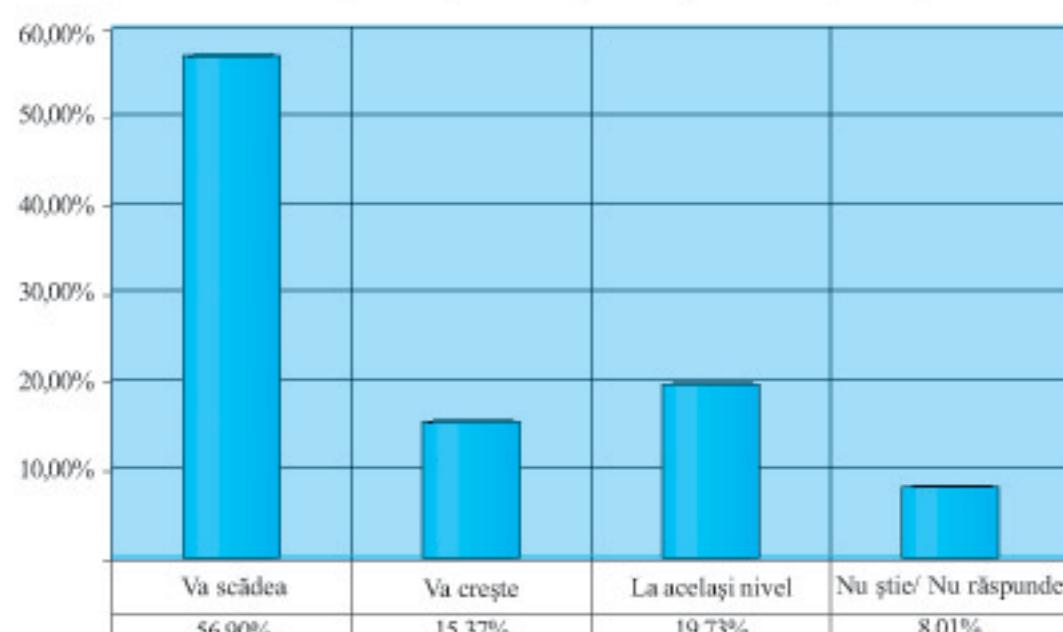
Numărul conflictelor dintre oameni a crescut după decembrie 1989?	83,63%
Numărul conflictelor dintre oameni a rămas la același nivel după decembrie 1989?	8,62%
Numărul conflictelor dintre oameni a scăzut după decembrie 1989?	3,24%
Nu știe/Nu răspunde	4,51%

Ne interesează opinia dumneavoastră cu privire la evoluția viitoare a orașelor din România.

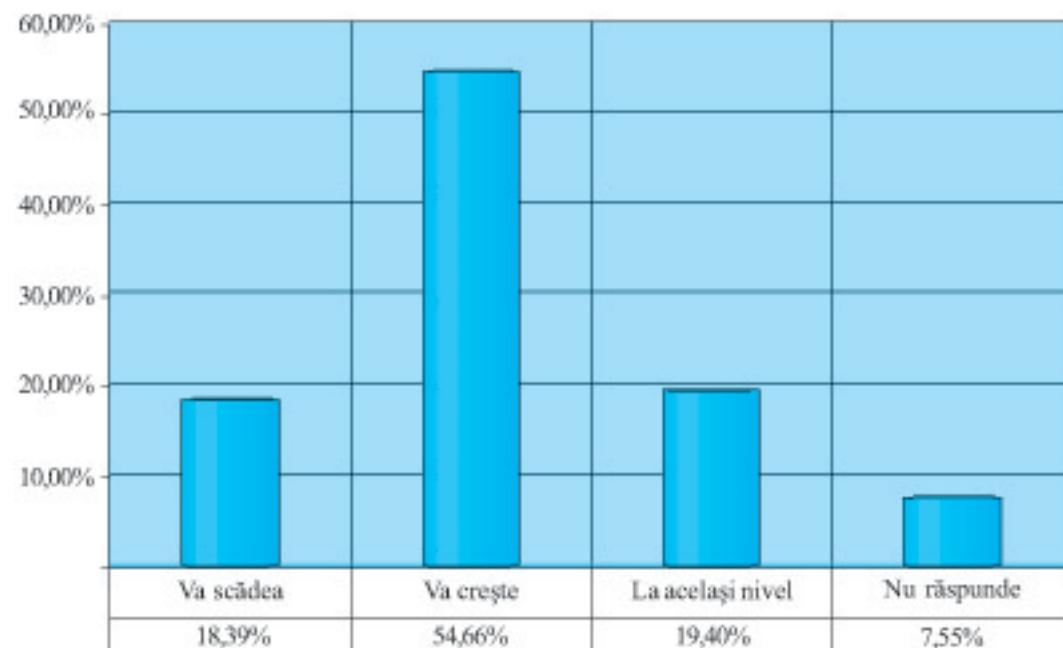
Dumneavoastră ce credeți:

În viitor, numărul celor care vor locui la oraș va scădea?	56,90%
În viitor, numărul celor care vor locui la oraș va crește?	15,37%
În viitor, numărul celor care vor locui la oraș va rămâne constant?	19,73%
Nu știe/Nu răspunde	8,01%

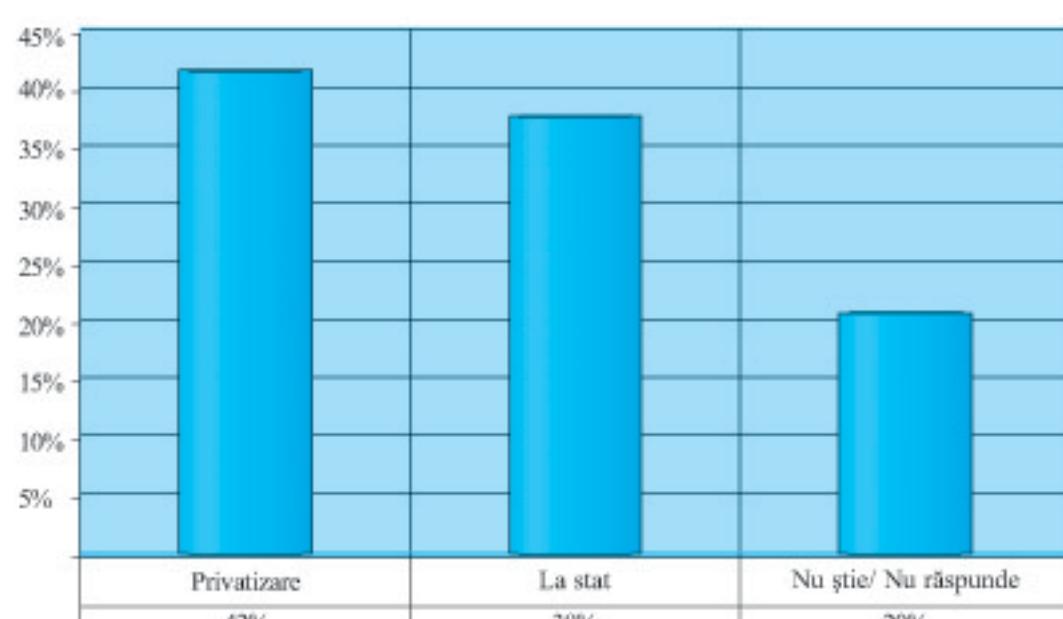
Dar cu privire la locuitorii satului?

În viitor, numărul celor care vor locui la sat va scădea?	18,39%
În viitor, numărul celor care vor locui la sat va crește?	54,66%
În viitor, numărul celor care vor locui la sat va rămâne constant?	19,40%
Nu știe/Nu răspunde	7,55%

Credeti că este bine ca I. A. S. –urile :

Să se privatizeze	42%
Să rămână în proprietatea statului	38%
Nu știe/Nu răspunde	20%

GRIGORE VIERU
EMINESCU

*La zidirea Soarelui, se știe,
Cerul a muncit o vesnicie.
Noi, muncind întotdeauna, ne-am ales cu,
Ne-am ales cu domnul Eminescu.
Domnul cel de pasare măiastră,
Domnul cel de nemurirea noastră —
Eminescu.*

*Suntem în cuvânt și-n toate,
Floare de latinitate
Sub un cer cu stele sudice!
De avem sau nu dreptate,
De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece.
Mi furără, Doamne, adineauri*

Anul 2000
ANUL
EMINESCU

*De înaltul domn cu tot cu lauri,
Mă uscăm de dor, în piept cu plânsul,
Nu știam ce dor mi-ea de dânsul,
Nu știam că doina n-o furără
Cu străvechita și frumoasa țară —
Eminescu.*

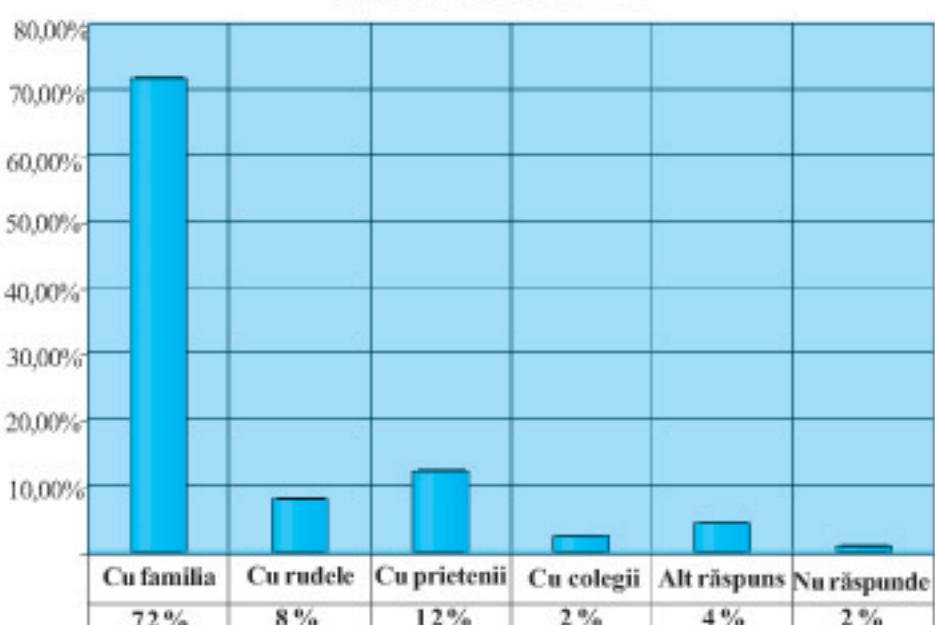
*Acum am și eu pe lume parte:
Pot îmbrățișa măiastra-tă carte,
Știu că frate-mi ești și-mi ești părinte,
Acum nimănii nu mă poate minte.
Bine ai venit în casa noastră,
Neamule, tu, floarea mea albastră —
Eminescu.*

*Suntem în cuvânt și-n toate
Floare de latinitate
Sub un cer de stele sudice!
De avem sau nu dreptate,
De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece!*

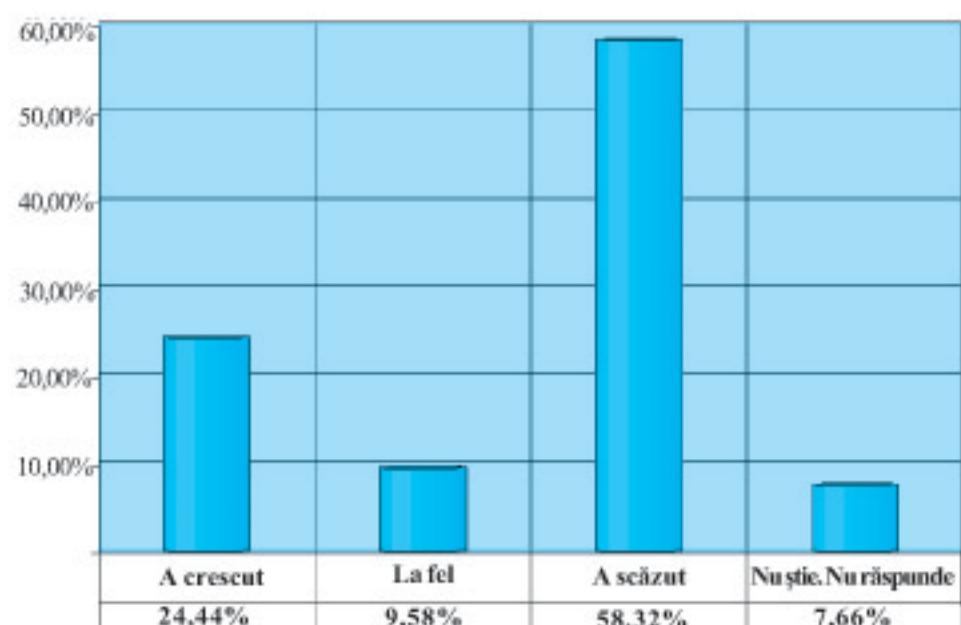
(1996)

SONDAJ DE OPINIE

Dintre cei din jur,
cu cine vă înțelegeți
cel mai bine?

Cum credeți că a evoluat interesul
pentru pregătirea școlară, după
decembrie 1989?

Dumneavoastră
ce părere aveți?

Oamenii erau mai apropiati între ei
înainte de
Revoluția din decembrie 1989?

75%

Oamenii sunt acum mai apropiati între ei
decât erau înainte de
Revoluția din decembrie 1989?

15%

Nu răspunde

10%

